

Werkblad **Oudeschip, Het Hogeland**

WAAR ZIJN WE ?

In deze aflevering zijn we op bezoek in Oudeschip, een klein dorp in het Hogeland. Je ziet hoe mensen omgaan met verlies, onzekerheid en macht. De aflevering laat zien wat het betekent als je jarenlang in onzekerheid leeft door grote gebiedsontwikkelingen in je naaste omgeving en waar dit schuurt in het samenspel tussen dorp en overheden.

Met dit werkblad onderzoeken we met elkaar hoe de alledaagse democratie hier vorm krijgt. De kernvragen waar we op reflecteren zijn:

- Hoe geef je erkenning aan wat mensen meemaken?
- Hoe ga je bewust om met macht en invloed?

INHOUD VAN HET WERKBLAD

In dit werkblad werken we met:

- de **belangrijkste inzichten** uit deze aflevering,
- **drie centrale vragen** met toegespitste werkvorm
- en relevante **handvatten vanuit wetenschap en praktijk**.

Belangrijkste inzichten uit deze aflevering

Emotie, pijn en verlies: hoe geef je erkenning aan wat mensen meemaken?

• *In Oudeschip is luisteren en erkennen cruciaal. Zonder erkenning van pijn en verlies ontstaat afstand tussen bewoners en overheid. Mensen voelen zich niet serieus genomen, wat leidt tot wantrouwen.*

• *Emoties maken waarden zichtbaar: boosheid, verdriet en angst laten zien dat waarden als rechtvaardigheid, veiligheid en waardigheid zijn aangetast. Door deze emoties ruimte te geven, ontstaat verbinding en herstel.*

Macht en ongelijkheid: hoe ga je bewust om met macht en invloed?

• *Macht vraagt om bewust gebruik. In de aflevering zien we hoe macht en invloed ongelijk verdeeld zijn. Actief ruimte maken voor anderen en het compenseren van (toegangs)drempels versterkt democratie en vertrouwen.*

• *Transparantie en tastbare stapjes geeft grip. Ook als er nog onzekerheid is, zoals bij langjarige gebiedsontwikkelingen, geeft het mensen grip om te weten wie beslist en wat bespreekbaar is. Deel afwegingen en laat zien hoe besluiten tot stand komen, ook als niet iedereen het ermee eens is.*

Drie centrale vragen met werkvormen

Vraag 1: Wat zie je?

Reflectievragen:

- Welke vormen van verlies, pijn of emotie zie je in Oudeschip? Wat raakt je?
- Hoe reageren bestuurders, politici of ambtenaren? Wordt er ruimte geboden voor erkenning of juist niet?
- Welke machtsverschillen zie je in de aflevering? Wie heeft toegang tot informatie, taal, netwerk? Wie niet?
- Waar zie je machtsbewust of juist onbewust handelen?

Werkvormen ter verdieping

Werkvorm	Toelichting	Fragmenten
Loss mapping	Noteer op een papier/bord: Welke verliezen raken wie, hoe is dat zichtbaar gemaakt? Maak inzichtelijk via stickers. - Rode sticker: pijnpunten - Blauwe sticker: kou/afstand - Groene sticker: momenten van erkenning	- Continu onrust, je wil gewoon een keer niks (04:44-05:35) - Wethouder Het Hogeland (09:00-10:25) - Ruimte voor erkenning (18:15-20:15) - Gedicht (36:21-37:14)
Power mapping	Teken een cirkel met actoren uit de aflevering. Plaats ze dichterbij of verder weg van de kern op basis van invloed. Wie heeft invloed en wie ontbreekt? Bespreek met elkaar: wat werkt goed en waarom? Wat werkt niet goed en waarom?	- Openingsfragment (02:33-04:26) - Winanda, adviseur Groninger Dorpen. Waarom weten bewoners zo weinig? (06:30-08:52) - Situatie Oudeschip (14:25-18:14) - Rol van de overheid: Vangnetregeling en open planproces (32:41-36:20) - Reflectie vanuit Groningen Dorpen (37:20 – 38:10)
Double Listening	Bekijk het fragment twee keer: - 1e keer vanuit de leefwereld - 2e keer vanuit de systeemwereld Noteer woorden of zinnen die typisch zijn voor elke logica. Bespreek dit met je buurman of buurvrouw. Tot welke inzichten leidt dit?	- Informatieavond en rol van participatie (24:30-31:50) - De bewoner die meet en de groenstrook (38:15-42:20) -

Vraag 2: Wat doe je zelf?

Reflectievragen:

- Waar in jouw werk herken je situaties waarin emoties of verlies een rol spelen?
- Hoe reageer jij op zulke situaties? Wat vind je daarin moeilijk of waardevol?
- Welke patronen zie je in je organisatie als het gaat om erkenning?
- Waar zit jouw macht? Hoe gebruik je die?
- Op welke manier wordt in jouw wijk / gemeente omgegaan met macht en invloed voor bewoners? Wat merk je dat dit doet met vertrouwen?

Werkvormen ter verdieping

Werkvorm	Toelichting
Uitwisselen van ervaringen	Bespreek de reflectievragen in duo's of groepjes. Koppel plenair terug
Trigger kompas	Neem een situatie waar pijn, verlies of emotie aan de orde is. Teken vier kwadranten: Wat raakt mij? – Wat doe ik dan vaak? – Wat helpt mij te erkennen/vertragen? – Wat wil ik voortaan doen? Bespreek in duo's.
Extreme macht-karikatuur	Maak een karikatuur van jouw machtspositie: schrijf alles op waar jij invloed op hebt (budget, agenda, taal, netwerk, media, timing). Overdrijf waar nodig. Deel in duo's: wat verrast je?

Vraag 3: Wat zou je anders kunnen doen?

Reflectievragen:

- Hoe kun jij in gesprekken meer ruimte maken voor luisteren en erkenning, zonder direct te willen oplossen?
- Welke concrete stap kun jij zetten om jouw macht in te zetten voor meer gelijkheid en eigenaarschap?
- Welke actie kun jij morgen nemen om tegenmacht te versterken of drempels voor deelname te verlagen?

Werkvorm	Toelichting
Bandbreedte kaart: transparantie oefenen	Laat deelnemers een actueel vraagstuk kiezen en drie kolommen invullen. - Vast: hier is geen ruimte voor invloed - Bespreekbaar: hier kunnen we samen keuzes maken - Open: hier is nog alles mogelijk Bespreek hoe je helder en transparant met bewoners kunt communiceren/samenwerken
Commitmentkaart	Laat deelnemers één concrete actie opschrijven die zij morgen kunnen doen om erkenning te geven en beter te luisteren.

Handvatten uit praktijk en wetenschap

Tijdens de bijeenkomst kunnen onderstaande handvatten worden benut om mee te geven als handelingsperspectief om ruimte te geven voor emoties, pijn en verlies.

Tips

1. **Luister actief, oordeel later.** Emoties verdienen eerst ruimte, dan pas duiding.
2. **Wees zichtbaar en menselijk.** Nabijheid doet ertoe, juist in tijden van verlies.
3. **Erken collectief trauma.** Verlies raakt vaak meer dan één individu; erken het als systeemprobleem.
4. **Gebruik rituelen en symboliek.** Denk aan herdenkingen, publieke momenten van erkenning.
5. **Werk met professionals uit zorg & sociaal domein.** Zij hebben ervaring met emotioneel beladen gesprekken.

Tijdens de bijeenkomst kunnen onderstaande handvatten worden benut om mee te geven als handelingsperspectief om machtsbewust te handelen.

Tips

1. **Maak macht expliciet.** Benoem wie beslist, wie adviseert, wie informeert?
2. **Maak duidelijk:** wat is beïnvloedbaar en wat niet?
3. **Compenseer ongelijkheid.** Zorg voor vergoeding voor reiskosten, tijdsinvestering of opvang
4. **Creëer tegenmacht ruimte:** faciliteer onafhankelijke toetsing.
5. **Check wie ontbreekt:** wie zit niet aan tafel maar wordt geraakt?

